

Wrocław, dnia 2 września 2020 r.

Prof. dr hab. Łukasz Błaszczak
Zakład Postępowania Cywilnego
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski

**Opinia o działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej
dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego w związku z postępowaniem awansowym na
stanowisko profesora uczelnianego
na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego**

Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski jest pracownikiem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego zatrudnionym na stanowisku adiunkta w Katedrze Postępowania Cywilnego od roku 2007 do dnia dzisiejszego. Wcześniej był słuchaczem studiów doktoranckich na swojej macierzystej Uczelni.

Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 19 marca 2018 r. na podstawie monografii pt. „Nieważność postępowania w procesie cywilnym”, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2017. Uchwałą z dnia 19 marca 2018 r. Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego uznała ww. monografię za szczególne osiągnięcie naukowe i uznała rozprawę habilitacyjną za wyróżniającą (uchwała nr 08/03/2018/H). Zaś stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa nadany został mu uchwałą Rady Naukowej Instytutu Prawa Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 25 czerwca 2007 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Dostęp do Sądu Najwyższego a skarga kasacyjna w procesie cywilnym” (promotor prof. dr hab. Tadeusz Ereciński, UW).

I. Ocena działalności naukowej

Na wstępie należy podnieść, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski jest osobą, która w środowisku polskich procesualistów cywilnych ma ugruntowaną pozycję. Pozycja ta budowana była przez wiele lat. W moim przekonaniu działalność naukowa dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego zasługuje na najwyższą ocenę. Jest autorem, który jest wielokrotnie cytowany i powoływany w innych publikacjach.

Powszechnie są mi znane publikacje naukowe Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego, cechuje je wysoki poziom i rzetelność naukowa, bardzo mocna podbudowa teoretyczna i – co zasługuje na specjalne podkreślenie – zawsze silne związanie z praktyką. Zapewne ma to związek z tym, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski jest zatrudniony w Sądzie Najwyższym, gdzie początkowo zajmował stanowisko asystenta sędziego, a następnie członka Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego. Okoliczność ta sprawia, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski ma możliwość podejmowania dyskusji w przedmiocie najbardziej skomplikowanych zagadnień nie tylko z zakresu postępowania cywilnego, ale również prawa cywilnego materialnego. Dodatkowo podbudowa praktyczna w działalności zawodowej Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego powoduje, że jego opracowania naukowe zawsze niosą za sobą dużą wartość i to pod każdym względem.

Z pewnością w pełni uzasadnione jest zaliczenie Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego do wybitnych przedstawicieli nauki prawa procesowego cywilnego, co znajduje potwierdzenie w jego publikacjach. Jest autorem ponad 120 opracowań naukowych z zakresu prawa procesowego cywilnego, z czego 36 po złożeniu wniosku habilitacyjnego. Ponadto jest autorem 4 monografii; współautorem Systemu Prawa Procesowego Cywilnego pod red. prof. dr. hab. Tadeusza Erecińskiego; współautorem 4 komentarzy do kodeksu postępowania cywilnego. Publikował w 10 księgach jubileuszowych i pamiątkowych, zawsze zamieszczając niezwykle interesujące opracowania. Przy tej okazji należy podnieść, że publikacje Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego zamieszczane były na łamach wielu prestiżowych polskich czasopism naukowych, m.in. Przegląd Sądowy, Europejski Przegląd Sądowy, Państwo i Prawo, Polski Proces Cywilny, Studia Iuridica, Monitor Prawniczy, Orzecznictwo Sądów Polskich, Przegląd Prawa Handlowego, Palestra, Radca Prawny, Rejent, Prokuratura i Prawo, Rodzina i Prawo, jak i w czasopismach zagranicznych – Evidence Science, AJEE Journal. Publikował w języku polskim i angielskim, którym doskonale się posługuje.

Ilość publikacji Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego jest imponująca. Oczywiście nie chodzi tu zawsze o ilość, bo to nie ilość decyduje o wartości prac naukowych, lecz ich jakość. W przypadku Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego te dwa elementy są jak najbardziej widoczne. Pod względem naukowym opracowania te są bardzo inspirujące i cechujące się niezwykle dużym poziomem merytorycznym, a przy okazji dość pokaźna ich ilość, świadczy o tym, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski jest autorem niezwykle płodnym naukowo i mocno zaangażowanym w tę sferę działalności naukowej.

Zakres przedmiotowy udokumentowanych publikacjami prowadzonych przez Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego badań naukowych jest szeroki i dotyka wielu zagadnień z zakresu postępowania cywilnego i ustroju organów wymiaru sprawiedliwości. Do najistotniejszych pól badawczych można zaliczyć problematykę środków zaskarżenia, postępowania egzekucyjnego, postępowania dowodowego, przebiegu rozprawy, zastępstwa procesowego, wielopodmiotowości w procesie cywilnym, drogi sądowej i podstaw kompetencyjnych rozstrzygnięć sądowych, jak również kosztów postępowania.

Szczególne znaczenie w dorobku naukowym Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego ma przygotowana i opublikowana przez niego monografia pt. „Nieważność postępowania w procesie cywilnym”. Jest to opracowanie znakomite i cieszy się niezwykle dużym zainteresowaniem wśród naukowców i praktyków. Monografia ta przyczyniła się do tego, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski został laureatem konkursu Redakcji Przeglądu Sądowego oraz Wolters Kluwer na „książkę prawniczą najbardziej przydatną w praktyce wymiaru sprawiedliwości w 2017 r.”, jak również laureatem Konkursu ku pamięci Stanisława Bukowieckiego o nagrodę Prezesa Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej na najlepszą pracę habilitacyjną. Na marginesie należy podnieść, że inne także opracowanie Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego zostały nagrodzone. Wyróżniona została wcześniejsza monografia pt. „Dostępność skargi kasacyjnej w procesie cywilnym”. I ona przyczyniła się do tego, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski został laureat Konkursu LexisNexis oraz Redakcji Przeglądu Sądowego na „książkę prawniczą najbardziej przydatną w praktyce wymiaru sprawiedliwości w 2008 r.”.

Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski ma także znaczną liczbę cytowań. Łączna liczba cytowań wg bazy Google Scholar na 24 sierpnia 2020 r. wynosi 58, baza obejmuje ponad 100 publikacji. <https://scholar.google.com/citations?user=hohmF6kAAAAJ&hl=pl>. Niewątpliwie potwierdza to wysoką jakość zgromadzonego dorobku naukowego.

Wspomnieć należy, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski bierze czynny udział w życiu naukowym. W okresie zatrudnienia na Uniwersytecie Warszawskim Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski wygłosił ponad 40 referatów na konferencjach i sympozjach naukowych. Konferencje te miały charakter krajowy i międzynarodowy. Jest współautorem następujących raportów: *European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Impact of the Convention on Polish Procedural Law Development* (współautor M. Dziurda, A. Gołąb), konferencja planowana na jesień 2020 w Kijowie; 2) *Accountability and Transparency in the Course of Civil Justice. National report – Poland*. XVI World Congress on Procedural Law IAPL pt. Challenges for Civil Justice As We Move Beyond Globalization and Technological Change, (współautor K. Flaga-Gieruszyńska), Światowy Kongres Prawa Procesowego, Kobe 2019. Przyczynił się również do zorganizowania wielu konferencji i wydarzeń naukowych. Występował jako sekretarz organizowanego przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego pt. *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a Kodeks postępowania cywilnego*, Warszawa – Serock, 24 – 26 września 2009 r. Brał udział w organizacji innych konferencji naukowych, w tym m.in.: konferencji naukowej pt. *Sądowe postępowanie egzekucyjne. Nowe wyzwania i perspektywy*, Warszawa 31 maja 2019 r. (Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, Izba Komornicza w Warszawie i Ośrodek Naukowo-Szkoleniowy przy Krajowej Radzie Komorniczej); konferencji naukowej pt. *Nowelizacja postępowania cywilnego – najważniejsze zmiany*, Warszawa, 14 listopada 2019 r. (Wydział Prawa i Administracji UW oraz Wolters Kluwer); czy wreszcie konferencji naukowej pt. *Praktyka wobec nowelizacji postępowania cywilnego – konsekwencje zmian*, która odbędzie się 4-5 listopada 2020 r. (Wydział Prawa i Administracji UW oraz Wolters Kluwer). Wszystko to potwierdza jego wysoką pozycję w środowisku i poważne zaangażowanie w sferze organizacyjnej.

Aktywność publikacyjna Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego oceniana kompleksowo raz jeszcze zasługuje na najwyższe oceny. Mimo stosunkowo młodego wieku posiada on znaczący i różnorodny dorobek, uchodzi przy tym za specjalistę od problematyki m.in. środków zaskarżenia. Co charakterystyczne wszystkie wskazane obszary jego zainteresowań należą do jednych z najtrudniejszych pól badawczych w procedurze cywilnej.

Godnym podkreślenia jest również to, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski jest członkiem kolegium redakcyjnego (Editorial Board) AJEE Journal – Access to Justice in Eastern Europe od czasu jego powołania w 2018 r. do dnia dzisiejszego, a ponadto członkiem: Rady

Naukowej Polskiego Instytutu Notarialnego; Towarzystwa Naukowego Procesualistów Cywilnych, OIRP w Warszawie od 2009 r. (niewykonujący zawodu); oraz Komisji ds. Doskonalenia Zawodowego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie VIII, IX i X kadencji.

Niezwykle ważnym elementem w działalności naukowej Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego jest jego udział w projektach badawczych. Przede wszystkim należy podnieść, że występował on jako Członek Zespołu Problemowego działającego przy Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości powołanego ds. postępowania cywilnego. Badania prowadzone były w latach 2011-2015 r. i dotyczyły projektowania nowej ustawy procesowej (kodeksu postępowania cywilnego) z uwzględnieniem aspektów prawnoporównawczych. Równocześnie Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski prowadził i prowadzi badania w Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego. Ta rola jest szczególnie istotna i godna najwyższego uznania. Wykonywanie bowiem obowiązków zawodowych w Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego wymaga naukowego opracowywania zagadnień prawnych budzących poważne wątpliwości w praktyce sądów powszechnych połączonego z jednoczesnym badaniem praktyki sądowej. Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego musi mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w związku z którą zostało przedstawione, a pośrednio – dla praktyki wymiaru sprawiedliwości. Powiązanie aktywności naukowo-dydaktycznej z praktyką wymiaru sprawiedliwości, ze względu na bliski związek z Sądem Najwyższym, wiąże się z rozszerzeniem perspektywy badawczej i umożliwia łączenie oraz konfrontowanie rozważań teoretycznych i dogmatycznych z bogactwem zagadnień prawnych. Efektem tychże badań jest sporządzenie przez Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego około 130 analiz prawnych – dotyczących zagadnień, które wyłoniły się w praktyce – z zakresu prawa procesowego i ustroju organów wymiaru sprawiedliwości. Jak powszechnie wiadomo status członka Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego jest zarezerwowany dla najlepszych praktyków i naukowców, którzy mają dużą wiedzę zarówno teoretyczną, jak i praktyczną. Już sama ta okoliczność świadczy o tym, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski jest doskonałym naukowcem, który został doceniony nie tylko przez środowisko procesualistów, ale również przez środowisko sędziowskie.

Nadmienić należy również i to, że w ostatnim czasie Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski koordynował prace duże zespołu naukowego, co było związane z redakcją komentarza do zmian kodeksu postępowania cywilnego. Efektem tej koordynacji był opublikowanie niezwykle obszernego komentarza pt. „Komentarz do zmian 2019 – Kodeks postępowania

cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe, Komentarz do zmian”, tom I i II, Warszawa 2019 (2020), ss. 1972, ISBN: 978-83-8187-239-3. Koordynacja zespołu liczącego 44 osoby wymagała niezwykle dużego zaangażowania ze strony Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego. Komentarz pod red. Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego cieszył się i cieszy niezwykle dużym zainteresowaniem. Niewątpliwie, gdyby nie okoliczność wzięcia przez Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego na swoje barki organizacji tego przedsięwzięcia, opracowanie takie nigdy by nie powstało. Podobnie zebranie grona 44 osób, które występują jako współautorzy, świadczy o tym, że Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski cieszy się w środowisku szacunkiem naukowym, skoro zaproszenie do tak obszernego dzieła przyjęło wielu przedstawicieli nauki.

II. Ocena działalności dydaktycznej i organizacyjnej

Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski ma kilkunastoletnie doświadczenie dydaktyczne w pracy ze studentami, aplikantami oraz przedstawicielami zawodów prawniczych.

Przez cały okres zatrudnienia na Uniwersytecie Warszawskim (tj. od 2007 r.) realizował pełne pensum dydaktyczne. Prowadził szeroki zakres kursów – zarówno pod względem formy zajęć, jak i treści dydaktycznych: - ćwiczenia z postępowania cywilnego (od roku akademickiego 2004/05); - wykład kursowy z postępowania cywilnego (od roku akademickiego 2017/18); - wykład specjalizacyjny z sądowego postępowania egzekucyjnego (od roku akademickiego 2012/13); - wykład specjalizacyjny z postępowań odrębnych (w latach 2009/10 – 2011/12); - seminarium z postępowania cywilnego IV rok (od roku akademickiego 2014/15); - seminarium magisterskie z postępowania cywilne (od roku akademickiego 2019/20).

Gdy chodzi o wypromowane i recenzowane prace magisterskie, to Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski był promotorem 11 prac magisterskich z zakresu postępowania cywilnego:

a) 4 prace magisterskie w roku akademickim 2018/19 – w zakresie następujących tematów: Podmiotowa zmiana powództwa w procesie cywilnym; Podstawy udzielenia zabezpieczenia w postępowaniu cywilnym; Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - relacje z nadzwyczajnymi środkami zaskarżenia w polskim systemie prawnym; Dowód prima facie w postępowaniu cywilnym (praca wyróżniona w III edycji konkursu o nagrodę Prezesa Prokuraturii Generalnej RP za najlepszą pracę magisterską z zakresu prawa sądowego ku pamięci Stanisława Bukowieckiego – III nagroda);

b) 7 prac magisterskich w roku akademickim 2019/20 – w zakresie następujących tematów: Niemożność bycia świadkiem w polskim procesie cywilnym; Problematyka zajęcia ruchomości w egzekucji sądowej; Dowód sprzeczny z prawem w polskim procesie cywilnym; Powództwo oczywiście bezzasadne a prawo do rzetelnego procesu; Biegły sądowy w postępowaniu cywilnym na przykładach spraw medycznych; Skarga na czynności komornika; Model apelacji a orzeczenie sądu drugiej instancji w postępowaniu cywilnym (praca w trakcie przygotowania).

Poza rolą promotora, Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski aktywnie występował jako recenzent prac magisterskich. Był recenzentem 17 prac magisterskich, tj. 5 prac w roku akademickim 2017/2018; 6 prac w roku akademickim 2018/19, 6 prac w roku akademickim 2019/20.

Niezwykle cennym elementem składających się na całość zaprezentowanej sylwetki naukowej Pana dr hab. Tadeusz Zembrzuski jest jego bardzo mocne zaangażowanie w kształcenie młodej kadry naukowej. Od szeregu lat Pan dr hab. Tadeusz sprawuje opiekę nad studentami. Od 2011 r. jest opiekunem Koła Naukowego Prawa Procesowego na Wydziale Prawa i Administracji UW. W latach 2009 – 2020 był opiekunem Prawniczego Akademickiego Klubu Turystycznego „PAKT”. Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego w ramach działalności studenckiego ruchu naukowego prowadził wykłady, warsztaty z pisania pism procesowych i symulacje rozpraw cywilnych (Koło Naukowe Prawa Procesowego, Koło Naukowe Lege Artis, Koło Naukowe Utriusque Iuris).

Zaangażowanie Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego można zaobserwować także na płaszczyźnie pozauczelnianej. Od wielu lat Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski prowadzi zajęcia dydaktyczne dla aplikantów radcowskich w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Uśredniając jest to kilkadziesiąt godzin rocznie. Do tej pory były to wykłady z postępowania rozpoznawczego (w latach 2010 – 2011); wykłady z problematyki nadzwyczajnych środków zaskarżenia (od roku 2013); symulacje rozpraw sądowych w sprawach cywilnych (od roku 2011). W ramach tej sfery działalności zawodowej Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski prowadził również wykłady szkoleniowe z problematyki środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym na Podyplomowym Studium Prawa Konkurencji organizowanych przez Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk (w latach 2011 – 2016), jak i wykłady szkoleniowe z zakresu problematyki prawa cywilnego procesowego na Podyplomowych Studiach Ekonomia i Prawo Gospodarcze na zlecenie Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (2011 r.).

W związku z zatrudnieniem w Biurze Studiów i Analiz Sądu Najwyższego Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski miał możliwość prowadzenia wykładów szkoleniowych z zakresu problematyki prawa cywilnego procesowego dla: a) Sędziów Sądu Najwyższego – na zebraniach i konferencjach Izby Cywilnej SN; b) Sędziów sądów powszechnych i referendarzy na zlecenie Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury; c) Sędziów Sądu Okręgowego w Warszawie na zlecenie tego Sądu; d) Radców Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa (obecnie Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej); e) Adwokatów zrzeszonych w ramach Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie i w Krakowie; f) Radców prawnych zrzeszonych w ramach Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie i w Rzeszowie; g) Aplikantów radcowskich zrzeszonych w ramach Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie i w Lublinie.

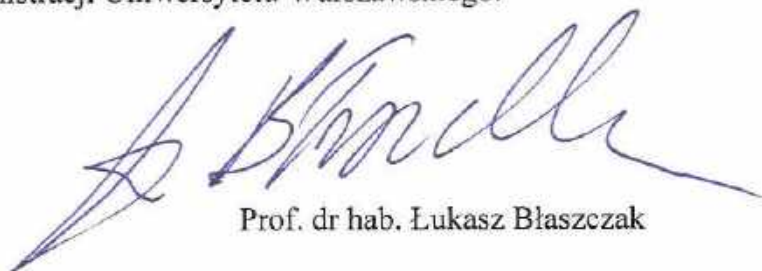
Poza działalnością dydaktyczną Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski pełni szereg funkcji na macierzystej Uczelni. Jest członkiem Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, koordynatorem bloku specjalizacyjnego: Sądowa Ochrona Praw Prywatnych. Ponadto przez dwie kadencje był członkiem Wydziałowej Komisji Wyborczej na Wydziale Prawa i Administracji UW (kadencja 2008 – 2012 oraz 2012 – 2016).

III. Konkluzja

W konkluzji niniejszej opinii - na podstawie powyżej przedstawionych poszczególnych ocen i ich uzasadnień - pragnę podkreślić, że działalność Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego w każdej z zaprezentowanych sfer zasługuje na najwyższą ocenę.

Pan dr hab. Tadeusz Zembrzuski należy do tych naukowców, których można określić nie tylko mianem wybitnych, lecz także takich, którzy pracę naukową traktują jako swoją pasję życiową.

Wobec powyższego z pełnym przekonaniem popieram starania Pana dr hab. Tadeusza Zembrzuskiego w postępowaniu awansowym o stanowisko profesora uczelnianego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

Prof. dr hab. Łukasz Błaszczak